

ΤΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΙΤΑΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1940-1941

Γράφει ο Αντγος ε.α. Ιωάννης Γκουγκουστάμος, π.Δντής ΓΕΣ/ΔΙΣ

15-08-1940: Υποβρύχιο της φασιστικής Ιταλίας τορπιλίζει στο λιμάνι της Τήνου το θρυλικό Ελληνικό καταδρομικό <<Έλλη>>, που βρισκόταν εκεί για τον εορτασμό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Η προκλητική και πειρατική αυτή ενέργεια προκάλεσε την παγκόσμια αγανάκτηση.

28-10-1940: Στις 03:00 επιδίδεται, από τον Πρέσβη της Ιταλίας στην Αθήνα Γκράτσι, στον Έλληνα Πρωθυπουργό Ι. Μεταξά, τελεσίγραφο, με το οποίο η Ιταλική Κυβέρνηση ζητούσε<< το δικαίωμα να καταλάβει δια των Ενόπλων της Δυνάμεων κατά την διάρκεια της σημερινής προς την Αγγλία ρήξης, ορισμένα στρατηγικά σημεία του Ελληνικού εδάφους>>. Απέναντι σ' αυτή την Ιταλική φασιστική απαίτηση, που ουσιαστικά σήμαινε την υποταγή της χώρας στην Ιταλία, η Ελλάδα, απαντά με το ιστορικό <<ΟΧΙ>>.

28-10-1940: Στις 04:00 ο Δκτής της 8ης ΜΠ Υπτγος Χαρ. Κατσιμήτρος πληροφορείται τηλεφωνικά από το ΓΕΣ την παρακάτω ανακοίνωση: <<Ο Ιταλός Πρεσβευτής την 03:00 διά διακοινώσεώς του προς την Ελληνική Κυβέρνηση, εζήτησε να εισέλθωσι, σήμερα την 6^η πρωϊνήν, τα Ιταλικά στρατεύματα εις το ημέτερον έδαφος και ότι εν περιπτώσει αρνήσεως θα εισέλθωσι διά της βίας. Η Κυβέρνησις απέρριψε την αίτησιν ταύτην του Ιταλού Πρέσβεως και διατάσσει αντίστασιν μέχρις εσχάτων>>.

28-10-1940: Στις 0530 , δηλαδή μισή ώρα πριν την εκπνοή του τελεσιγράφου που επιδόθηκε, αρχίζει η Ιταλική εισβολή (25^ο ΣΣ Τσαμουργιάς) στην Ήπειρο με 7 φάλαγγες. Στην περιοχή της Πίνδου, η Ιταλική Μεραρχία Τζούλια προσβάλλει τα προωθημένα τμήματα του Αποσπάσματος Πίνδου με 5 φάλαγγες από τις 05:00. Στην περιοχή ΒΔ Μακεδονίας ο Ιταλικός Στρατός περιορίζεται σε εκτέλεση πυρών πυρκού. Η Ιταλική Αεροπορία παρέχει υποστήριξη στους εισβολείς και επιπλέον βομβαρδίζει περιοχές των Ναυστάθμων Σαλαμίνας, Σκαραμαγκά, Πειραιά και Πατρών.

29-10-1940: Τη νύχτα 29/30, όλα τα προκαλυπτικά τμήματα της αμυντικής τοποθεσίας Ελαία- Καλαμάς, συμπύσσονται πίσω από αυτή, αφού επιβράδυναν τον εισβολέα επί 48ωρο.

Στην περιοχή Πίνδου, το απόσπασμα Πίνδου, με Δκτὴ τον Σχη (ΠΖ) Κ. Δαβάκη κατέχει σταθερά την περιοχή Ἅγιος Ζαχαρίας, υψώματα Σκάλα-Κιάφα, ενώ στα υψώματα Μούκα-Πάτωμα-Ταμπούρι-Τσοπάνη η κατάσταση των τμημάτων του είναι συγκεχυμένη.

31-10-1940: Ελληνικά Α/Φ ενεργούν αναγνωρίσεις στις περιοχές, Αγίων Σαράντα, Αυλώνα, Δυραχίου, Ελβασάν, Βερατίου, πρεμετής και κοιλάδας π. Δεβόλη, προς όφελος του Ελληνικού Στρατηγείου.

Τα αντιτορπιλικά <<Ψαρά>> και <<Σπέτσαι>>, ενεργούν τολμηρό βομβαρδισμό των παραλίων και της ενδοχώρας της περιοχής Κονισπόλεως-Φιλιάτες-Σαγιάδας, ανακουφίζοντας τα Ελληνικά τμήματα που πιέζονταν σκληρά από τον εχθρό.

01-11-1940: Ο Υπλγός Αλ. Διάκος από την Ιταλοκρατούμενη τότε Δωδεκάνησο, επιτιθέμενος με τον Λόχο του κατά του ωψ.Τσούκα της Πινδου, πέφτει ηρωικά μαχόμενος.

Είναι ο πρώτος Έλληνας Αξκός του Στρατού Ξηράς που σκοτώνεται κατά τον Ελληνο-Ιταλικό πόλεμο.

01-11-1940: Η Θεσσαλονίκη βομβαρδίζεται 4 φορές από Ιταλικά Α/Φ. Την ίδια μέρα επίσης βομβαρδίζονται η Κέρκυρα, το Μέτσοβο, η Καστοριά, η Λάρισα, η Θήβα, ο Πειραιάς, ο Ναύσταθμος της Σαλαμίνας, ο Ισθμός της Κορίνθου, το Ηράκλειο, το Ρέθυμνο και η Σούδα. Στη διάρκεια των βομβαρδισμών της ίδιας ημέρας συμμετέχουν 169 Ιταλικά Α/Φ.

02-11-1940: Από τις 1500 αρχίζει μεγάλη Ιταλική επίθεση από δύο Μεραρχίες (Κένταυρος-Φεράρα) εναντίον της τοποθεσίας Ελαία (Καλπάκι) της Ηπείρου. Η επίθεση συνεχίζεται με ισχυρή υποστήριξη Πυροβολικού και Αεροπορίας μέχρι και τις 07-11-1940, χωρίς τελικά να υπάρξει ουσιαστικό αποτέλεσμα, χάρη στη σταθερή άμυνα της 8^{ης} Μεραρχίας.

Από Ιταλικά Α/Φ βομβαρδίζονται τα Ιωάννινα, η Καρδίτσα, η Πάτρα και άλλες περιοχές. Συμμετέχουν συνολικά 170 Ιταλικά Α/Φ. Την ίδια ημέρα βομβαρδίζονται στρατιωτικοί στόχοι στο Αργυρόκαστρο και την Κορυτσά, από 4 και 7 Ελληνικά Α/Φ αντίστοιχα.

04-11-1940: Από Ιταλικά Α/Φ βομβαρδίζονται το Μέτσοβο, ο άξονας Κέρκυρα-Πρέβεζα-Πάτρα, πολλές γέφυρες του οδικού δικτύου, ο Πειραιάς ο Βόλος κ.ά. Από την Ελληνική Αεροπορία καταρρίπτονται σε αερομαχία 3 Ιταλικά αεροσκάφη.

08-11-1940: Αναστέλλονται οι Ιταλικές επιθέσεις εναντίον της τοποθεσίας Ελαίας- Καλαμάς και οι δυνάμεις τους, μετά από αλλεπάλληλες αποτυχίες, μεταπίπτουν σε αμυντικό αγώνα.

12-11-1940: Μετά από την οικτρή Ιταλική επιθετική αποτυχία στο Βορειοηπειρωτικό Μέτωπο, ο Χίτλερ εκδίδει την πρώτη του εμπιστευτική διαταγή γενικών κατευθύνσεων υπ'αρ. 18 προς το Γενικό Επιτελείο του, για την εκπόνηση πολεμικού σχεδίου και την προπαρασκευή επίθεσης εναντίον της Ελλάδας.

13-11-1940: Ολοκληρώνεται σχεδόν η αποκατάσταση του μεγαλύτερου μέρους της ακεραιότητας του τομέα της Πίνδου μέχρι των συνόρων στο Γράμμο και επιτυγχάνεται η συντριβή της Ιταλικής Μεραρχίας Αλπινιστών (Τζούλια), που είχε διεισδύσει σε βάθος 30 χιλ. και πλάτους 20 χιλ. μέχρι του χωριού Βωβούσα, βόρεια του Μετσόβου.

22-11-1940: Ο Ελληνικός Στρατός με επιθετικές επιχειρήσεις που άρχισαν από τις 14-11-1940, πετυχαίνει μέχρι 22-11-1940 τα παρακάτω:

- Στην Ήπειρο, από το Α'ΣΣ(2^α,8^ηΜΠ,Μεραρχία Ιππικού), την ανακατάληψη του μεγαλύτερου μέρους του εθνικού εδάφους και την απώθηση των Ιταλών πέρα από τα σύνορα.

- Στην περιοχή Πίνδου-Αώου ποταμού, από το Β'ΣΣ(1^η ΜΠ,5^η Ταξιαρχία Πεζικού, Ταξιαρχία Ιππικού) την ολοκλήρωση του εθνικού εδάφους, την εισβολή στη Βόρεια Ήπειρο και την κατάληψη στις 22-11-1940 της πόλης Λεσκοβίκι.

- Στη βορειοδυτική Μακεδονία από το Γ'ΣΣ (9^η, 10^η, 11^η, 13^η 15^η ΜΠ), με σκληρούς αγώνες την κατάληψη στις 21-11-1940, των ορεινών όγκων Μόραβα και Ιβάν και στις 22-11-1940 της Κορυτσάς.

24-11-1940: Ο Ελληνικός Στρατός (Γ'ΣΣ) καταλαμβάνει τη Μοσχόπολη στη Β. Ήπειρο.

30-11-1940: Ο Ελληνικός Στρατός(13^η ΜΠ) καταλαμβάνει το Πόγραδετς.

03-12-1940: Ο Ελληνικός Στρατός (Μεραρχία Ιππικού), μετά από σκληρό αγώνα με τους Ιταλούς, καταλαμβάνει την Πρεμετή στη Β. Ήπειρο.

06-12-1940: Ο Ελληνικός Στρατός (Α'ΣΣ) καταλαμβάνει τους Αγίους Σαράντα στη Β. Ήπειρο.

08-12-1940: Ο Ελληνικός Στρατός (4ηΜΠ) καταλαμβάνει το Αργυρόκαστρο στη Β. Ήπειρο.

22-12-1940: Ο Ελληνικός Στρατός (3ηΜΠ), μετά από σκληρό αγώνα, καταλαμβάνει τη Χειμάρρα στη Β. Ήπειρο.

22-12-1940: Το υποβρύχιο << Παπανικολής >>, με Κυβερνήτη τον Πλωτάρχη Μιλτ. Ιατρίδη, βυθίζει το Ιταλικό πετρελαιοφόρο <<Αντουανέτα >> και αιχμαλωτίζει ολόκληρο το πλήρωμά του, έξω από τον κόλπο του Αυλώνα.

10-01-1941: Ο Ελληνικός Στρατός (1ηΜΠ), μετά από σφοδρό και ηρωικό αγώνα, καταλαμβάνει την Κλεισούρα στη Β. Ήπειρο.

22-01/19-02-1941: Ο Ελληνικός Στρατός μετά από σκληρούς αγώνες, καταλαμβάνει διαδοχικά τα υψώματα, 731, 717 και 1923 της Τρεμπεσίνας, την κορυφή 1723 του υψώματος Γκόλικο, τη βόρεια κορυφή του όρους Σεντέλι και ολοκληρώνει την κατάληψη του χωριού Πέστανι όπου συλλαμβάνονται περισσότεροι από 300 αιχμάλωτοι από τους οποίους 18 Αξκοί.

23-02-1941: Το Ελληνικό Υ/Β <<Νηρέυς >>, υπό τον Πλοίαρχο Βεροϊόπουλο, βυθίζει στην Αδριατική μεγάλο Ιταλικό εμπορικό πλοίο, που συνοδευόταν από δύο αντιτορπιλικά.

09-03-1941: Αρχίζει μεγάλη <<Εαρινή Επίθεση >> των Ιταλών στο Αλβανικό Μέτωπο, που παρακολουθεί προσωπικά ο Μουσολίνι. Η επίθεση όμως αυτή τελικά αποτυχαίνει, μετά από σθεναρή και ηρωική αντίσταση του Ελληνικού Στρατού.

16-03-1941: Ο Ιταλικός Στρατός, μετά την αποτυχία της εαρινής επίθεσης στη Β. Ήπειρο, αναδιπλώνεται στις αρχικές του θέσεις.

20-03-1941: Σε σύσκεψη ανωτάτων στελεχών των Ιταλικών Ενόπλων Δυνάμεων, ο Μουσολίνι παραδέχεται την ιταλική ήττα στην Αλβανία και ανακοινώνει σε όλους τους παρευρισκομένους έγγραφο ιστορικής σημασίας. Με αυτό ομολογεί την αποτυχία της εαρινής επίθεσης από 9 έως 16 Μαρτίου και επιρρίπτει την ευθύνη στους στρατιωτικούς και την κατάσταση που επικρατούσε στον Ιταλικό Στρατό.

06-04-1941: Ένα ρ ξ η Ε λ λ η ν ο γ ε ρ μ α ν ι κ ο ύ Π ο λ έ μ ο υ .

Στις 0530 ο Γερμανός Πρεσβευτής στην Αθήνα πρίγκιπας Έρμπαχ επιδίδει στον Έλληνα Πρωθυπουργό Αλέξανδρο Κορυζή διακοίνωση, με την οποία διατυπώνονταν ισχυρισμοί περί παραβίασης της Ελληνικής ουδετερότητας και του αναγγέλλει απλά ότι τα γερμανικά στρατεύματα είχαν εισβάλει στο Ελληνικό έδαφος. Ήδη από τις 05:15, πριν επιδοθεί η γερμανική διακοίνωση στον Έλληνα Πρωθυπουργό, εκδηλώνεται η πρώτη επίθεση κατά των Ελληνικών φυλακίων στα υψώματα Καλέ Μπαϊρ και Δεμίρ- Καπού του όρους

Μπέλες (Κερκίνη). Μετά τις 05:30 η γερμανική επίθεση κατά των ελληνικών προφυλακών επεκτείνεται σε όλο το μέτωπο, μέχρι βόρεια της Κομοτηνής (12^η γερμανική Στρατιά υποστηριζόμενη από ισχυρότατη γερμανική αεροπορία).

07-04-1941: Το Οχυρό Ιστίμπεη (οχυρό) στο Αν. Μπέλες αμύνεται σθεναρά και προξενεί σοβαρότατες απώλειες στους Γερμανούς καταρρίπτοντας και 3 γερμανικά Α/Φ. Απόπειρα των Γερμανών να εισδύσουν μέσα στις στοές αποκρούεται. Στις 16:00 η φρουρά του οχυρού αναγκάζεται να διακόψει τον αγώνα, λόγω διοχέτευσης μέσα σε αυτό αποπνικτικών αερίων.

Το Οχυρό Κελκαγιά (Σπανή Πέτρα) στο Αν. Μπέλες δέχεται σφοδρό βομβαρδισμό πυρκού και αεροπορίας και όμως αμύνεται ηρωικά και προξενεί στους Γερμανούς πολύ βαριές απώλειες. Η φρουρά του οχυρού λόγω της χρήσης φλογοβόλων και διοχέτευσης μέσα σε αυτό αποπνικτικών αερίων από τους Γερμανούς, αναγκάζεται να διακόψει τον αγώνα στις 11:30 και να παραδοθεί.

Στις 23:30 περίπου, το Οχυρό Νυμφαία, βόρεια της Κομοτηνής, διακόπτει τον αγώνα και παραδίνεται στους Γερμανούς. Η φρουρά του αγωνίσθηκε σκληρά επί δύο ημέρες, δέχθηκε επανειλημμένες γερμανικές επιθέσεις και υπέστη αλλεπάλληλους βομβαρδισμούς από το γερμανικό πυρκό και την αεροπορία. Υπέκυψε μόνον όταν εξαντλήθηκαν οι δυνατότητες συνέχισης της άμυνας.

Μετά από τη γερμανική εισβολή στην περιοχή της Δ. Θράκης τα 1^ο, 2^ο και 3^ο τάγματα προκαλύψεως (περιοχών Κομοτηνής, Πυθίου και Σουφλίου) της Ταξιαρχίας Έβρου συμπύσσονται στο Τουρκικό έδαφος, όπου αφοπλίσθηκαν. Στις 9-4-41 ο Διοικητής της Ταξιαρχίας Έφ. Υποστράτηγος Ιωάννης Ζήσης, αυτοκτονεί στα Ύψαλα της Αν. Θράκης, για να μην αφοπλιστεί.

08-04-1941: Στις 06:00, ισχυρές Μ/Κ Γερμανικές δυνάμεις, μετά από την κάλυψη της Γιουγκοσλαβικής άμυνας στις περιοχές Στρώμνιτσας και Βαλάντοβου, διαβαίνουν την Ε/Γ μεθόριο, ανατρέπουν τις ασθενείς Δυνάμεις προκαλύψεως και προελαύνουν με γενική κατεύθυνση προς Θεσσαλονίκη. Αυτή η ισχυρή και βαθιά, κατά τον άξονα του Αξιού ποταμού, γερμανική διείσδυση, σήμαινε την παράκαμψη της οχυρωμένης τοποθεσίας Μπέλες-Άγγιστρο, την κατάληψη της Θεσσαλονίκης και την βέβαιη αιχμαλωσία των δυνάμεων του τμήματος Στρατιάς Αν. Μακεδονίας (ΤΣΑΜ).

08-04-1941: Το Οχυρό Αρπαλούκι (Στήριγμα) στο Αν. Μπέλες μη μπορώντας να αμυνθεί, αφού την προηγούμενη ημέρα είχε καταληφθεί και το Οχυρό Κελκαγιά (Σπανή Πέτρα) εγκαταλείπεται από τη φρουρά του στις 03:00, η

οποία υποχωρεί προς το Στρυμόνα, όπου γερμανικές δυνάμεις την προσβάλλουν και την αποδεκατίζουν.

08-04-1941: Το Οχυρό Ποποτλίβιτσα (Παπαδοπούλα) στο Μπέλες αμύνεται ηρωικά επί τρεις ημέρες, αποκρούει τις γερμανικές επιθέσεις και καταρρίπτει 2 εχθρικά Α/Φ. Οι γερμανικές δυνάμεις, που τη νύχτα 6/7 Απριλίου ανέβηκαν πάνω στην επιφάνειά του, πέτυχαν να το κυριεύσουν τελικά στις 19:00 της 8^{ης} Απριλίου.

09-04-1941:Στις 03:00 η φρουρά του Οχυρού Εχίνος, βόρεια της Ξάνθης, εγκαταλείπει τα τελευταία αμυντικά έργα του και συμπύσσεται προς το χωριό Κένταυρος μετά από σκληρό, πεισματώδη και άνισο αγώνα τεσσάρων ημερών.

09-04-1941: Υπογραφή Πρωτοκόλλου Συνθηκολόγησης. Στις 1400 υπογράφεται στη Θεσσαλονίκη, μεταξύ του Διοικητή του ΤΣΑΜ Αντγου Κων. Μπακόπουλου και του Γερμανού Αντγου Φάιελ (VEIEL), πρωτόκολλο συνθηκολόγησης. Στις 16:00 ο Δκτής του ΤΣΑΜ κάνει γνωστή στις Μονάδες του τη συνθηκολόγηση και διατάζει τη διακοπή των εχθροπραξιών και τη συγκέντρωση του οπλισμού για παράδοσή του.

09-04-1941: Το Οχυρό Ρούπελ στο Άγγιστρο, αμύνεται σθεναρά για τέσσερες ημέρες. Το Γερμανικό πυροβολικό και η Αεροπορία το βομβαρδίζουν με μεγάλη σφοδρότητα και κατευθύνουν την κυρία προσπάθεια της επίθεσής του, για τη διάνοιξη της ομώνυμης στενωπού. Στις 17:00 προσέρχονται Γερμανοί αγγελιαφόροι, για να γνωστοποιήσουν στο Δκτή του τη συνθηκολόγηση και να ζητήσουν την παράδοση του Οχυρού. Ο Δκτής του Οχυρού απαντά ότι τα οχυρά δεν παραδίνονται αλλά κυριεύονται από τον αντίπαλο. Οι αγγελιαφόροι έφυγαν, αφού ορίσθηκε νέα συνάντηση για τις 0600 της επομένης.

09-04-1941: Το Οχυρό Παλιουριώνες στο Αν. Μπέλες, αμύνεται επί τετραήμερο με πείσμα. Οι Γερμανοί το βομβαρδίζουν με πυρκό και Αεροπορία και επιτίθενται με σφοδρότητα, αλλά με άκαρπες τις επίμονες προσπάθειές τους. Στις 17:30 παρουσιάζονται Γερμανοί αγγελιαφόροι στον Δκτή του Οχυρού και του γνωστοποιούν τη συνθηκολόγηση που υπογράφηκε στη Θεσσαλονίκη. Ορίζεται νέα συνάντηση στις 06:00 της επομένης. Με κοινή συμφωνία, αποφασίζεται εκχειρία κατά την διάρκεια της νύχτας.

09-04-1941: Τα Οχυρά Περσέκ – Μπαμπαζώρας – Παρταλούσκα - Περιθώρι και Μαλιάγκα, στο Μαύρο Βουνό (όρη Βροντούς), αμύνονται σθεναρά επί τετραήμερο και αποκρούουν όλες τις Γερμανικές επιθέσεις με πολύ βαριές απώλειες για τον εχθρό. Τα Οχυρά διέκοψαν τον αγώνα μετά τη συνθηκολόγηση.

09-04-1941: Τα Οχυρά Πυραμιδοειδές και Λίσσε, στο υψίπεδο Κάτω Νευροκοπίου, αντιτάσσουν σθεναρή άμυνα επί τετραήμερο. Και τα δύο Οχυρά σταμάτησαν τον αγώνα μετά τη συνθηκολόγηση.

10-04-1941: Στις 09:00 προσέρχεται Γερμανός Σχης για την παραλαβή του Οχυρού Παλιουριώνες, στο Αν. Μπέλες που δεν καταλήφθηκε κατά τον τριήμερο αγώνα από τους Γερμανούς. Ο Γερμανός Σχης προσφωνεί τον Διοικητή του Οχυρού και συγχαίρει τη φρουρά του, εκφράζοντας τον θαυμασμό του για την ηρωική τους αντίσταση. Στη συνέχεια τον οδηγεί να επιθεωρήσει το Γερμανικό τάγμα και διατάζει την ύψωση της Γερμανικής Σημαίας, μετά την αποχώρηση της φρουράς του Οχυρού. Ανάλογες εκδηλώσεις γίνονται και για τους Δκτές των Οχυρών Λίσσε - Πυραμιδοειδές- Περιθώρι, Εχίνος Νυμφαία και Κελκαγιά (Σπανή Πέτρα).

10-04-1941: Ο Γερμανός Αξκός, ο εντεταλμένος να παραλάβει το Ρούπελ, συγχαίρει τον Δκτή του Οχυρού και διαβιβάζει τα συγχαρητήρια της διοικήσεώς του και τον θαυμασμό του για την ηρωική αντίσταση της φρουράς. Τονίζει δε ότι, για τους Γερμανούς, αποτελεί τιμή και περηφάνεια το ότι είχαν ως αντίπαλο ένα τόσο ηρωικό στρατό.

11-04-1941: Ελληνοβρετανικές δυνάμεις αποκρούουν σφοδρές επιθέσεις των Γερμανών στην περιοχή Βεύης - Κλειδίου της Φλώρινας.

12-04-1941: Λόγω της γερμανικής απειλής, που δημιουργήθηκε από τη Γ/Β, κατά των πλευρών και των νώτων του Ελληνικού Στρατού στην Αλβανία, αρχίζει η σύμπτυξη από τη Ν 12/13 των δυνάμεων του ΤΣΔΜ (16^η-10^η-9^η-13^η ΜΠ) από το υψίπεδο Κορυτσάς και από τη Ν13/14 του ΤΣΗ (3^η-8^η-2^α-4^η-5^η-17^η-6^η-15^η ΜΠ) από τις περιοχές Μόγλιτσας – Μπουμπεσι – Τρεμπεσίνας – Τεπελενίου - Χειμάρας, προς την τελική τοποθεσία Ε/Α μεθόριος – Μέρτζζαη – Σμόλικας – Βασιλίτσα – Όρλιακας - Βενέτικος ποταμός. Στην τοποθεσία αυτή θα συμπύσσονταν και οι δυνάμεις του ΤΣΚΜ (12^η-20^η ΜΠ), υπό τη διοίκηση το ΤΣΔΜ, ανατολικότερα δε προς τις διαβάσεις Καμβουνίων – Πιερίων - Ολύμπου οι δυνάμεις του Βρετανικού εκστρατευτικού Σώματος.

20-04-1941: Υπογράφεται στο Βοτονόσι της Ηπείρου (κοντά στο Μέτσοβο), το Πρωτόκολλο Συνθηκολόγησης του Ελληνικού Στρατού, μεταξύ του Αντγου Γ. Τσολάκογλου και του Γερμανού Στγου Ντήτριχ.

21-04-1941: Αρχίζει η είσοδος βουλγαρικών στρατευμάτων στην Αν. Μακεδονία και τη Θράκη, μετά από έγκριση του Γερμανικού Στρατού.

23-04-1941: Ο Βασιλιάς Γεώργιος Β΄ και η Ελληνική Κυβέρνηση του Εμμανουήλ Τσουδερού φθάνουν στην Κρήτη, για τη συνέχιση του αγώνα,

ενώ διεξάγονται σφοδρές μάχες με τις γερμανικές εμπροσθοφυλακές στην αμυντική τοποθεσία Καλλιδρομο-Θερμοπύλες.

24-04-1941: Οι Ευέλπιδες 1^{ης} και 2ας τάξης, συνολικά 300, έχοντας μαζί τους τη Σημαία της Σχολής τους, αναχωρούν με δική τους πρωτοβουλία από την Αθήνα για την Κρήτη, διά μέσου της Πελοποννήσου και από εκεί με μικρά πλοία, για να πάρουν μέρος και αυτοί στον αναμενόμενο στη Μεγαλόνησο πεισματώδη αγώνα εναντίον των Γερμανών. Κίνητρο αυτής της ενέργειας των νεαρών βλαστών του Σώματος των Αξιωματικών ήταν ο υπέροχος πατριωτισμός τους.

24-04-1941: Μετά τη βαθιά προέλαση δυνάμεων της 12^{ης} Γερμανικής Στρατιάς στον κορμό της Ελλάδας, αρχίζει από τη νύχτα 24/25 Απριλίου η επιβίβαση του Βρετανικού Εκστρατευτικού Σώματος σε πλοία και η αποχώρησή του προς την Κρήτη και την Αίγυπτο. Από την αρχική δύναμη των 62.562 ανδρών, επιβιβάσθηκαν 50.732 (δηλαδή απώλειες γενικής φύσεως περίπου 12.000) και από αυτούς μεταφέρθηκαν στην Κρήτη γύρο στους 27.000 και οι υπόλοιποι στην Αίγυπτο.

27-04-1941: Κατάληψη της Αθήνας από τους Γερμανούς. Τα πρώτα τμήματα του Γερμανικού Στρατού εισέρχονται από το πρωί στην Αθήνα. Επιτροπή των Αρχών της πόλης δηλώνει στο επικεφαλής Γερμανό Αξκό ότι η Αθήνα είναι ανοχύρωτη πόλη. Ο ραδιοφωνικός σταθμός της Αθήνας, την ίδια ώρα περίπου, απευθύνει στον Ελληνικό λαό το τελευταίο ελεύθερο μήνυμα. << Έλληνες, ύστερα από λίγα λεπτά ο ραδιοφωνικός μας σταθμός δε θα είναι Ελληνικός....αδέλφια ψηλά τις καρδιές....>>. Στις 10:00 γερμανικό απόσπασμα ανεβαίνει στην Ακρόπολη, όπου υψώνει τη Γερμανική Σημαία με τον αγκυλωτό σταυρό.

04-05-1941: Ο Χίτλερ σε λόγο του, που εκφωνεί στο Ράϊχσταγκ (Βουλή) αναφέρει τα εξής: << Η Ιστορική δικαιοσύνη με υποχρεώνει να διαπιστώσω ότι από όλους τους αντιπάλους τους οποίους αντιμετώπισαμεν ο Έλλην στρατιώτης επολέμησε με ύψιστον ηρωισμόν και αυτοθυσίαν. Εσυνθηκολόγησε μόνον όταν η εξακολούθησις της αντιστάσεως δεν ήτο πλέον δυνατή και δεν είχε κανένα λόγον>>.

πηγές: Ιστορικό Αρχείο ΓΕΣ/ΔΙΣ